

6 Komplex integration

6.1 Kurvintegraler längs regulära kurvor

Vi börjar med att definiera integralen av en komplexvärd funktion av en reell variabel.

Definition 6.1. Antag att $f(t) = u(t) + i v(t)$ är en komplex funktion av den reella variabeln t . Vi antar att $\alpha \leq t \leq \beta$. Då definieras

$$\int_{\alpha}^{\beta} f(t) dt = \int_{\alpha}^{\beta} u(t) dt + i \int_{\alpha}^{\beta} v(t) dt, \quad (6.1)$$

förutsatt att de reella integralerna i högra ledet existerar.

Anmärkning: Om funktionen $f(t)$ är kontinuerlig så är även funktionerna $u(t)$ och $v(t)$ kontinuerliga i $[\alpha, \beta]$, och då existerar integralen (6.1).

Betrakta nu en komplex funktion f av den komplexa variabeln z . Vidare antar vi att Γ är en regulär kurva med parameterframställning $z = z(t)$, $\alpha \leq t \leq \beta$. Ytterligare antas att f är kontinuerlig på kurvan Γ . Vi inför:

Definition 6.2. *Kurvintegralen* av funktionen f längs kurvan Γ betecknas $\int_{\Gamma} f(z) dz$ och definieras genom

$$\int_{\Gamma} f(z) dz = \int_{\alpha}^{\beta} f(z(t)) z'(t) dt. \quad (6.2)$$

Integralen i högra ledet av (6.2) är av formen (6.1). Den är väldefinierad eftersom $f(z(t))$ och $z'(t)$ är kontinuerliga på intervallet $[\alpha, \beta]$. Om man vill framhäva ändpunkterna $a = z(\alpha)$ och $b = z(\beta)$ för kurvan Γ kan kurvintegralen betecknas med $\int_{a\Gamma}^b f(z) dz$.

Om $f(z)$ är **kontinuerlig** på den **styckevis regulära kurvan** $\Gamma = \gamma_1 + \gamma_2 + \dots + \gamma_n$, ($\gamma_1, \dots, \gamma_n$ regulära), så definieras $\int_{\Gamma} f(z) dz$ genom:

$$\int_{\Gamma} f(z) dz = \int_{\gamma_1} f(z) dz + \int_{\gamma_2} f(z) dz + \dots + \int_{\gamma_n} f(z) dz. \quad (6.3)$$

Definition 6.3. Om f är kontinuerlig på den regulära kurvan Γ med parameterframställningen $z = z(t)$, $\alpha \leq t \leq \beta$, så definierar vi

$$\int_{\Gamma} f(z) |dz| = \int_{\alpha}^{\beta} f(z(t)) |z'(t)| dt. \quad (6.4)$$

Exempel 6.1. Speciellt för $f(z) = 1$ och $z(t) = x(t) + iy(t)$, $\alpha \leq t \leq \beta$, fås med stöd av (6.4) att

$$\int_{\Gamma} 1 \cdot |dz| = \int_{\alpha}^{\beta} \sqrt{x'(t)^2 + y'(t)^2} dt,$$

vilket ju är båglängden av Γ . Alltså erhålls formeln

$$\int_{\Gamma} |dz| = \text{båglängden av } \Gamma, \quad (6.5)$$

för beräkning av en regulär kurvas båglängd.

Då den komplexa integralen (6.2) är återförd på beräkning av två reella integraler, erhålls följande räkneregler:

$$\int_{\Gamma} k f(z) dz = k \int_{\gamma} f(z) dz, \quad k \in \mathbb{C}, \quad (6.6)$$

$$\int_{\Gamma} (f_1(z) + f_2(z)) dz = \int_{\Gamma} f_1(z) dz + \int_{\gamma} f_2(z) dz, \quad (6.7)$$

$$\int_{-\Gamma} f(z) dz = - \int_{\Gamma} f(z) dz, \quad (6.8)$$

$$\left| \int_{\Gamma} f(z) dz \right| \leq \int_{\Gamma} |f(z)| |dz|. \quad (6.9)$$

Bevisen lämnas som övningsuppgifter.

Exempel 6.2. Antag att $\int_{\Gamma} f(z) dz$ existerar och att båglängden för kurvan Γ är L . Vidare antas att $|f(z)| \leq M$ på Γ . Då erhålls med stöd av (6.5) och (6.9) att

$$\left| \int_{\Gamma} f(z) dz \right| \leq \int_{\Gamma} |f(z)| |dz| \leq M \int_{\Gamma} |dz| = M L. \quad (6.10)$$

Exempel 6.3. Bevisa för $n \in \mathbb{Z}$ formlerna

$$\int_{\Gamma} (z - z_0)^n dz = 0, \quad n \neq -1, \quad (6.11)$$

$$\int_{\Gamma} \frac{dz}{z - z_0} = 2\pi i, \quad (6.12)$$

Då Γ är cirkeln $|z - z_0| = r$ genomlöpt ett varv i positiv omloppsled.

Lösning: Vi skriver ekvationen för Γ i parameterformen $z = z(t) = z_0 + r e^{it}$, $0 \leq t \leq 2\pi$. Då ges derivatan av $z'(t) = i r e^{it}$.

(1) $n \neq -1$. Nu erhålls

$$\begin{aligned} \int_{\Gamma} (z - z_0)^n dz &= \int_0^{2\pi} (z_0 + r e^{it} - z_0)^n i r e^{it} dt = \int_0^{2\pi} i r^{n+1} e^{i(n+1)t} dt \\ &= i r^{n+1} \int_0^{2\pi} (\cos(n+1)t + i \sin(n+1)t) dt \\ &= i r^{n+1} \left(\frac{1}{n+1} [\sin(n+1)t]_0^{2\pi} - \frac{i}{n+1} [\cos(n+1)t]_0^{2\pi} \right) \\ &= 0. \end{aligned}$$

(2) $n = -1$. Nu gäller

$$\int_{\Gamma} \frac{dz}{z - z_0} = \int_0^{2\pi} \frac{i r e^{it}}{z_0 + r e^{it} - z_0} dt = i \int_0^{2\pi} dt = 2\pi i.$$

Därmed är formlerna (6.11) och (6.12) bevisade. $\square$

Exempel 6.4. Låt $f(z)$ vara kontinuerlig i $|z - z_0| < r$ och låt Γ_ε vara cirkeln $|z - z_0| = \varepsilon$. Visa att

$$f(z_0) = \lim_{\varepsilon \rightarrow 0} \frac{1}{2\pi i} \int_{\Gamma_\varepsilon} \frac{f(z)}{z - z_0} dz.$$

Lösning: Γ_ε har parameterframställningen $z = z(t) = z_0 + \varepsilon e^{it}$, $0 \leq t \leq 2\pi$.

$$\frac{1}{2\pi i} \int_{\Gamma_\varepsilon} \frac{f(z)}{z - z_0} dz = \frac{1}{2\pi i} \int_0^{2\pi} \frac{f(z_0 + \varepsilon e^{it})}{\varepsilon e^{it}} i \varepsilon e^{it} dt = \frac{1}{2\pi} \int_0^{2\pi} f(z_0 + \varepsilon e^{it}) dt.$$

Då gäller

$$\begin{aligned} \left| \frac{1}{2\pi i} \int_{\Gamma_\varepsilon} \frac{f(z)}{z - z_0} dz - f(z_0) \right| &= \left| \frac{1}{2\pi} \int_0^{2\pi} (f(z_0 + \varepsilon e^{it}) - f(z_0)) dt \right| \\ &\leq \frac{1}{2\pi} \left(\max_{0 \leq t \leq 2\pi} |f(z_0 + \varepsilon e^{it}) - f(z_0)| \right) 2\pi \\ &\rightarrow 0, \text{ då } \varepsilon \rightarrow 0, \end{aligned}$$

ty f är kontinuerlig i punkten $z = z_0$.

Exempel 6.5. Beräkna $\int_{0\Gamma}^{1+i} \operatorname{Re} z \, dz$ längs a) räta linjen Γ_1 från 0 till $1+i$, b) brutna linjen $\Gamma_2 : 0 \rightarrow 1 \rightarrow 1+i$.

Lösning: a) Γ_1 ges av $z = z(t) = (1+i)t$, $0 \leq t \leq 1$. Då gäller:

$$\int_{\Gamma_1} \operatorname{Re} z \, dz = \int_0^1 t(1+i) \, dt = (1+i)[t^2/2]_0^1 = \frac{1}{2}(1+i).$$

b) Γ_2 är styckevis regulär, $\Gamma_2 = \gamma_3 + \gamma_4$, där γ_3 och γ_4 ges av:

$$\begin{aligned} \gamma_3 : z = z(t) &= t, \quad 0 \leq t \leq 1, \\ \gamma_4 : z = z(t) &= 1 + it, \quad 0 \leq t \leq 1. \end{aligned}$$

Då gäller:

$$\begin{aligned} \int_{\Gamma_2} \operatorname{Re} z \, dz &= \int_{\gamma_3} \operatorname{Re} z \, dz + \int_{\gamma_4} \operatorname{Re} z \, dz = \int_0^1 t \cdot 1 \, dt + \int_0^1 1 \cdot i \, dt \\ &= [t^2/2]_0^1 + i[t]_0^1 = \frac{1}{2} + i. \end{aligned}$$

Alltså är $\int_{0\Gamma}^{1+i} \operatorname{Re} z \, dz$ beroende av vägen Γ .

6.2 Integralens beroende av vägen

Definition 6.4. $F(z)$ är en *primitiv* funktion till $f(z)$ på mängden D om för varje $z \in D$ gäller att $F'(z) = f(z)$.

Sats 6.1. Om den komplexvärda funktionen $f(t)$ är kontinuerlig på intervallet $[\alpha, \beta]$ och har en primitiv funktion $F(t)$ på $[\alpha, \beta]$, så gäller

$$\int_{\alpha}^{\beta} f(t) \, dt = F(\beta) - F(\alpha). \quad (6.13)$$

Bevis: Sätt $F(t) = U(t) + iV(t)$ och $f(t) = u(t) + iv(t)$. Nu är $F'(t) = f(t)$ på $[\alpha, \beta]$, vilket medför att $U'(t) = u(t)$ och $V'(t) = v(t)$ på $[\alpha, \beta]$. Då gäller

$$\begin{aligned} \int_{\alpha}^{\beta} f(t) \, dt &= \int_{\alpha}^{\beta} u(t) \, dt + i \int_{\alpha}^{\beta} v(t) \, dt = [U(t)]_{\alpha}^{\beta} + i [V(t)]_{\alpha}^{\beta} \\ &= U(\beta) + iV(\beta) - (U(\alpha) + iV(\alpha)) \\ &= F(\beta) - F(\alpha). \quad \square \end{aligned}$$

Sats 6.2. Antag att $f(z)$ är kontinuerlig i området D och har en primitiv funktion $F(z)$ i D . För varje styckevis regulär kurva γ i D med börjepunkt a och slutpunkt b gäller

$$\int_{\Gamma} f(z) dz = \int_a^b f(z) dz = F(b) - F(a). \quad (6.14)$$

Bevis: Antag att $\Gamma = \gamma_1 + \gamma_2 + \dots + \gamma_n$, där γ_k är regulära kurvor med börjepunkterna a_k och slutpunkterna b_k , $k = 1, \dots, n$, där $a_1 = a$ och $b_n = b$. Låt γ_k ha parameterframställningen $z = z_k(t)$, $\alpha_k \leq t \leq \beta_k$, $k = 1, \dots, n$. Då gäller

$$\int_{\Gamma} f(z) dz = \sum_{k=1}^n \int_{\gamma_k} f(z) dz = \sum_{k=1}^n \left(\int_{\alpha_k}^{\beta_k} f(z_k(t)) z'_k(t) dt \right). \quad (6.15)$$

Eftersom $\frac{d}{dt}(F(z_k(t))) = F'(z_k(t)) z'_k(t) = f(z_k(t)) z'_k(t)$, $\alpha_k \leq t \leq \beta_k$, $k = 1, \dots, n$, så erhåller vi med stöd av Sats 6.1 att

$$\begin{aligned} \int_{\alpha_k}^{\beta_k} f(z_k(t)) z'_k(t) dt &= \int_{\alpha_k}^{\beta_k} \frac{d}{dt}(F(z_k(t))) dt \\ &= F(z_k(\beta_k)) - F(z_k(\alpha_k)), \quad k = 1, \dots, n. \end{aligned} \quad (6.16)$$

Då nu $z_{k+1}(\alpha_{k+1}) = z_k(\beta_k)$, $k = 1, \dots, n-1$, så omskriver vi (6.15) i formen

$$\begin{aligned} \int_{\Gamma} f(z) dz &= \sum_{k=1}^n (F(z_k(\beta_k)) - F(z_k(\alpha_k))) \\ &= (F(z_1(\beta_1)) - F(z_1(\alpha_1))) + (F(z_2(\beta_2)) - F(z_2(\alpha_2))) + \dots \\ &\quad + (F(z_n(\beta_n)) - F(z_n(\alpha_n))) = F(z_n(\beta_n)) - F(z_1(\alpha_1)) \\ &= F(b_n) - F(a_1) = F(b) - F(a). \quad \square \end{aligned}$$

Exempel 6.6. Beräkna $\int_{z_1}^{z_2} z dz$ längs någon regulär kurva Γ från z_1 till z_2 .
Lösning: Funktionen $f(z) = z$ är kontinuerlig i hela $\mathbb{C}$ och har där den primitiva funktionen $F(z) = z^2/2$. Därmed gäller med stöd av Sats 6.2 att

$$\int_{z_1}^{z_2} z dz = F(z_2) - F(z_1) = \frac{1}{2}(z_2^2 - z_1^2),$$

längs varje regulär kurva från z_1 till z_2 .

Sats 6.3. Antag att f är kontinuerlig i området D och har en primitiv funktion $F(z)$ i D . Då gäller för varje sluten styckevis regulär kurva Γ i D att

$$\int_{\Gamma} f(z) dz = 0. \quad (6.17)$$

Bevis: För kurvan Γ sammanfaller börjepunkten a med slutpunkten b , $a = b$. Då gäller med stöd av Sats 6.2 att

$$\int_{\Gamma} f(z) dz = F(b) - F(a) = 0. \quad \square$$

Sats 6.4. Antag att $f(z)$ är kontinuerlig i området D . Då är följande påståenden ekvivalenta:

- (i) $f(z)$ har en primitiv funktion $F(z)$ i D .
- (ii) För varje sluten styckevis regulär kurva Γ i D gäller:

$$\int_{\Gamma} f(z) dz = 0.$$

(iii) Om Γ_1 och Γ_2 är två styckevis regulära kurvor i D med samma börjepunkt och samma slutpunkt, så gäller

$$\int_{\Gamma_1} f(z) dz = \int_{\Gamma_2} f(z) dz.$$

(Kurvintegralen är oberoende av vägen).

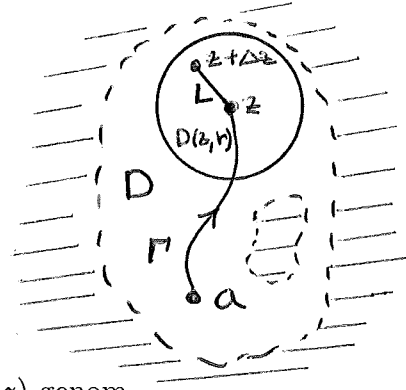
Bevis: Vi har visat att (i) $\Rightarrow$ (ii) (Sats 6.3) och att (i) $\Rightarrow$ (iii) (Sats 6.2). Vi bör alltså visa att (ii) $\Rightarrow$ (iii) och att (iii) $\Rightarrow$ (i).

1. Vi visar först att (ii) $\Rightarrow$ (iii). Antag att (ii) gäller och att Γ_1 och Γ_2 är två styckevis regulära kurvor i D med samma börjepunkt a och samma slutpunkt b . Definiera den styckevis regulära kurvan Γ i D genom: $\Gamma = \Gamma_1 + (-\Gamma_2)$. Då är Γ en sluten styckevis regulär kurva i D , varför $\int_{\Gamma} f(z) dz = 0$. Å andra sidan gäller:

$$\int_{\Gamma} f(z) dz = \int_{\Gamma_1} f(z) dz + \int_{-\Gamma_2} f(z) dz = \int_{\Gamma_1} f(z) dz - \int_{\Gamma_2} f(z) dz.$$

Alltså gäller $\int_{\Gamma_1} f(z) dz = \int_{\Gamma_2} f(z) dz$, och vi har visat att (ii) $\Rightarrow$ (iii).

2. Vi skall visa att (iii) $\Rightarrow$ (i). Antag att $\int_{a\Gamma}^b f(z) dz$ endast beror av punkterna a och b för varje styckevis regulär kurva Γ i D . Då D är sammanhängande kan varje punkt $z \in D$ sammanbindas med a med en styckevis regulär kurva Γ i D . (Se figur).

Tag godtyckligt $z \in D$. Vi definierar $F(z)$ genom

$$F(z) = \int_{a\Gamma}^z f(w) dw.$$

Värdet på $F(z)$ är oberoende av Γ . Vi skall visa att $F'(z) = f(z)$. Eftersom D är en öppen mängd finns en cirkelskiva $D(z, r) \subseteq D$. Välj Δz så litet att $z + \Delta z$ tillhör $D(z, r)$. Räta linjen från z till $z + \Delta z$ kallas L . Då gäller:

$$\begin{aligned} F(z + \Delta z) - F(z) &= \int_{a\Gamma+L}^{z+\Delta z} f(w) dw - \int_{a\Gamma}^z f(w) dw \\ &= \int_{a\Gamma}^z f(w) dw + \int_{zL}^{z+\Delta z} f(w) dw - \int_{a\Gamma}^z f(w) dw \\ &= \int_{zL}^{z+\Delta z} f(w) dw \\ &= \int_{zL}^{z+\Delta z} f(z) dw + \int_{zL}^{z+\Delta z} (f(w) - f(z)) dw \\ &= f(z) \Delta z + \int_{zL}^{z+\Delta z} (f(w) - f(z)) dw, \end{aligned}$$

ty med stöd av Sats 6.2 gäller: $\int_z^{z+\Delta z} dw = [w]_z^{z+\Delta z} = \Delta z$. Då f är kontinuerlig hör till ett godtyckligt valt $\varepsilon > 0$ ett $\delta > 0$, så att för $w \in L$ gäller: $|\Delta z| < \delta \Rightarrow |f(w) - f(z)| < \varepsilon$. För $|\Delta z| < \delta$ gäller det, där den första

olikheten erhålls med stöd av (6.10), att

$$\begin{aligned} |F(z + \Delta z) - F(z) - f(z) \Delta z| &= \left| \int_{zL}^{z+\Delta z} (f(w) - f(z)) dw \right| \\ &\leq (\max_{w \in L} |f(w) - f(z)|) \cdot |\Delta z| \\ &< \varepsilon |\Delta z|. \end{aligned}$$

Division med $|\Delta z|$ där $|\Delta z| < \delta$ ger:

$$\left| \frac{F(z + \Delta z) - F(z)}{\Delta z} - f(z) \right| < \varepsilon.$$

Alltså gäller

$$F'(z) = \lim_{\Delta z \rightarrow 0} \frac{F(z + \Delta z) - F(z)}{\Delta z} = f(z).$$

Därmed har $f(z)$ en primitiv funktion $F(z)$ i hela D . $\square$

6.3 Cauchys integralsats

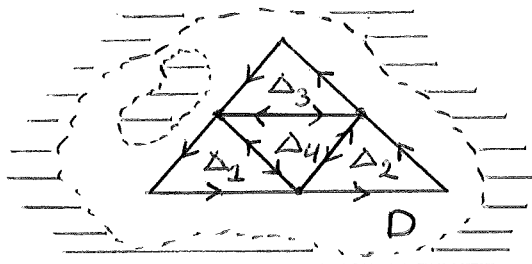
I föregående avsnitt visades att integralen av en kontinuerlig funktion är noll längs varje sluten regulär kurva i ett område D om och endast om funktionen har en primitiv funktion i D . Vi visar i detta avsnitt, att om funktionen är **analytisk** i ett **enkelt sammanhängande** område D , så är dess integral noll längs varje sluten styckevis regulär kurva i D . Detta är **Cauchys integralsats**. Vi börjar med att bevisa en hjälpsats.

Sats 6.5. *Antag att $f(z)$ är analytisk i ett område D . Om Γ är en triangel i D sådan att området M innanför Γ också tillhör D , så gäller*

$$\int_{\Gamma} f(z) dz = 0. \quad (6.18)$$

Bevis: Vi betecknar $I = \left| \int_{\Gamma} f(z) dz \right| \geq 0$, och visar att $I = 0$. Dela upp $\Delta = \gamma \cup M$ i fyra solida trianglar $\Delta_1, \Delta_2, \Delta_3$ och Δ_4 med ränderna $\gamma_1, \gamma_2, \gamma_3$ och γ_4 . Detta görs genom att sammanbinda mittpunkterna på sidorna av Γ .

Om $\gamma_1, \gamma_2, \gamma_3$ och γ_4 orienteras positivt gäller

$$\int_{\Gamma} f(z) dz = \sum_{j=1}^4 \int_{\gamma_j} f(z) dz.$$

Den triangel för vilken $\left| \int_{\gamma_j} f(z) dz \right|$ är störst ombetecknas till Δ_1 med randen γ_1 och vi sätter $I_1 = \left| \int_{\gamma_1} f(z) dz \right|$. Då gäller $I \leq 4I_1$. Vidare är $\text{diam}(\Delta_1) = \frac{1}{2} \text{diam}(\Delta)$ och $\text{båglängden}(\gamma_1) = \frac{1}{2} \text{båglängden}(\Gamma)$. Om vi upprepar delningsproceduren med triangeln Δ_1 erhålls en triangel Δ_2 med randen γ_2 och $I_2 = \left| \int_{\gamma_2} f(z) dz \right|$. Då gäller $I_1 \leq 4I_2$, och vidare att $\text{diam}(\Delta_2) = \frac{1}{2} \text{diam}(\Delta_1)$ och $\text{båglängden}(\gamma_2) = \frac{1}{2} \text{båglängden}(\gamma_1)$. Då vi upprepar denna procedur erhåller vi en följd av trianglar $\Delta, \Delta_1, \Delta_2, \dots$ med ränderna $\Gamma, \gamma_1, \gamma_2, \dots$. Då gäller:

- (i) $\Delta_{j+1} \subset \Delta_j$ för alla j ,
- (ii) $\text{båglängden}(\gamma_{j+1}) = \frac{1}{2} \text{båglängden}(\gamma_j) = \dots = \frac{1}{2^{j+1}} \text{båglängden}(\Gamma)$,
- (iii) $\text{diam}(\Delta_{j+1}) = \frac{1}{2} \text{diam}(\Delta_j) = \dots = \frac{1}{2^{j+1}} \text{diam}(\Delta)$,
- (iv) $I \leq 4I_1 \leq 4^2 I_2 \leq \dots \leq 4^j I_j$.

Eftersom Δ_j är slutna mängder i D , $\Delta_{j+1} \subset \Delta_j$ för alla j och $\text{diam}(\Delta_j) \rightarrow 0$, då $j \rightarrow \infty$, så finns det med stöd av Cantors sats (Sats 2.6) en entydigt bestämd punkt $z_0 \in D$ sådan att $z_0 = \bigcap_{j=1}^{\infty} \Delta_j$. Då f är analytisk i z_0 existerar $f'(z_0)$. Tag godtyckligt $\varepsilon > 0$. Då finns det ett $\delta > 0$ sådant att

$$\left| \frac{f(z) - f(z_0)}{z - z_0} - f'(z_0) \right| < \varepsilon, \quad \text{då } |z - z_0| < \delta.$$

Med andra ord gäller

$$|f(z) - (f(z_0) + f'(z_0)(z - z_0))| < \varepsilon |z - z_0|, \quad \text{då } |z - z_0| < \delta.$$

Eftersom $\text{diam}(\Delta_j) \rightarrow 0$, då $j \rightarrow \infty$ finns det ett index j_0 sådant att $j > j_0 \Rightarrow \Delta_j$ ligger i cirkelskivan $\{z : |z - z_0| < \delta\}$. Vidare gäller med stöd

av Sats 6.3 att $\int_{\gamma_j} dz = 0$ och $\int_{\gamma_j} (z - z_0) dz = 0$, ty vi har de primitiva funktionerna $F(z) = z$ respektive $F(z) = (z - z_0)^2/2$. Då gäller för $j > j_0$, där vi använder (6.9) i den första olikheten, att

$$\begin{aligned} I_j &= \left| \int_{\gamma_j} f(z) dz \right| = \left| \int_{\gamma_j} f(z) dz - f(z_0) \int_{\gamma_j} dz - f'(z_0) \int_{\gamma_j} (z - z_0) dz \right| \\ &= \left| \int_{\gamma_j} (f(z) - (f(z_0) + f'(z_0)(z - z_0))) dz \right| \\ &\leq \int_{\gamma_j} |f(z) - (f(z_0) + f'(z_0)(z - z_0))| |dz| \\ &< \varepsilon \cdot (\max_{z \in \gamma_j} |z - z_0|) \cdot \text{båglängden}(\gamma_j) \\ &\leq \varepsilon \cdot \text{diam}(\Delta_j) \cdot \text{båglängden}(\gamma_j) \\ &= \varepsilon \cdot \frac{1}{2^j} \text{diam}(\Delta) \cdot \frac{1}{2^j} \text{båglängden}(\gamma) \\ &= \varepsilon \cdot \frac{1}{4^j} \text{diam}(\Delta) \cdot \text{båglängden}(\Gamma) \end{aligned}$$

Med stöd av (iv) erhålls då för $j > j_0$

$$\begin{aligned} 0 \leq I &\leq 4^j I_j \leq 4^j (\varepsilon \cdot \frac{1}{4^j} \text{diam}(\Delta) \cdot \text{båglängden}(\Gamma)) \\ &= \varepsilon \cdot \text{diam}(\Delta) \cdot \text{båglängden}(\Gamma). \end{aligned}$$

Då ovanstående uppskattning gäller för alla $\varepsilon > 0$ får vi att $I = 0$. $\square$

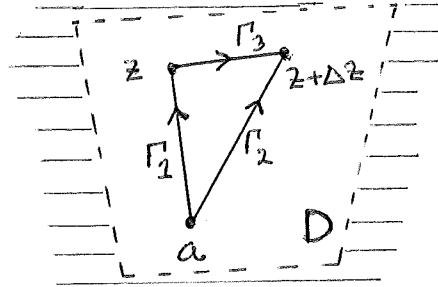
Nu formuleras Cauchys integralsats i sin allmänna form. Beviset utförs för specialfallet då D är ett konvext område. Detta är oftast fallet i tillämpningar.

Sats 6.6. (Cauchys integralsats. Antag att funktionen $f(z)$ är analytisk i ett enkelt sammanhängande område D . Då är $\int_{\Gamma} f(z) dz = 0$ för varje sluten styckevis regulär kurva Γ i D .)

Bevis: (Partiellt bevis för konvext D). Antag att D är ett konvext område. (Vilket medför att D är enkelt sammanhängande). Fixera ett godtyckligt $a \in D$. Välj ett godtyckligt $z \in D$. Definiera

$$F(z) = \int_{a\Gamma_1}^z f(w) dw,$$

där integrationen sker längs sträckan Γ_1 från a till z . Tag en punkt $z + \Delta z \in D$. Låt Γ_2 vara sträckan från a till $z + \Delta z$ och Γ_3 sträckan från z till $z + \Delta z$. Triangeln med hörnpunkterna a, z och $z + \Delta z$ ligger helt i D (ty D är en konvex mängd).

Nu gäller

$$F(z + \Delta z) - F(z) = \int_{\Gamma_2} f(w) dw - \int_{\Gamma_1} f(w) dw. \quad (6.19)$$

Med stöd av Sats 6.5 gäller

$$\int_{\Gamma_2} f(w) dw - \int_{\Gamma_3} f(w) dw - \int_{\Gamma_1} f(w) dw = 0. \quad (6.20)$$

Alltså gäller

$$\int_{\Gamma_2} f(w) dw - \int_{\Gamma_1} f(w) dw = \int_{\Gamma_3} f(w) dw. \quad (6.21)$$

Då vi kombinerar (6.19) och (6.21) så erhålls

$$F(z + \Delta z) - F(z) = \int_{\Gamma_3} f(w) dw = \int_z^{z + \Delta z} f(w) dw.$$

Precis som i del 2 av beviset av Sats 6.4 erhålls nu att $F'(z) = f(z)$. Men då ger Sats 6.4 att $\int_{\Gamma} f(z) dz = 0$ för varje sluten styckevis regulär kurva Γ i D . $\square$

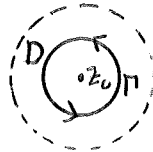
Exempel 6.7. Sats 6.6 behöver inte gälla i ett område som inte är enkelt sammanhängande. Låt exempelvis $D = \{z : |z - z_0| < 2 \text{ och } z \neq z_0\}$. Då är funktionen

$$f(z) = \frac{1}{z - z_0}$$

analytisk i D . Låt Γ vara den slutna och regulära kurvan $\Gamma = \{z : |z - z_0| = 1\}$. Då är

$$\int_{\Gamma} f(z) dz = 2\pi i,$$

om Γ genomlöps ett varv i positiv riktning. (Se Exempel 6.3).

Anmärkning: Om det område D där $f(z)$ är analytisk inte är enkelt sammanhängande, så gäller Sats 6.6 i varje delområde $D_1 \subset D$ som är enkelt sammanhängande.

Sats 6.7. Om funktionen $f(z)$ är analytisk på och innanför en styckevis regulär Jordankurva Γ , så gäller

$$\int_{\Gamma} f(z) dz = 0.$$

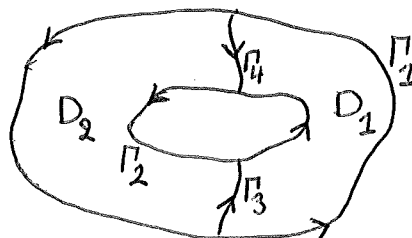
Bevis: Då f är analytisk i varje punkt av Γ , så är $f(z)$ deriverbar i en omgivning av varje sådan punkt. Detta medför att det existerar ett enkelt sammanhängande område D , som innehåller Γ och i vilket f är analytisk. Då gäller med stöd av Sats 6.6 $\int_{\Gamma} f(z) dz = 0$. $\square$

Sats 6.8. Låt Γ_1 och Γ_2 vara två styckevis regulära Jordankurvor sådana att Γ_2 ligger innanför Γ_1 . Antag att funktionen $f(z)$ är analytisk på Γ_1 och på Γ_2 , samt i området D mellan Γ_1 och Γ_2 . Då gäller

$$\int_{\Gamma_1} f(z) dz = \int_{\Gamma_2} f(z) dz, \quad (6.22)$$

förutsatt att Γ_1 och Γ_2 genomlöps i samma riktning.

Bevis: Vi förbinder Γ_1 och Γ_2 med två regulära kurvor Γ_3 och Γ_4 enligt figuren nedan.

Då delas D upp i två enkelt sammanhängande delområden D_1 och D_2 . Kalla den "vänstra delen" av Γ_1 för γ_1^v och den "högra delen" av Γ_1 för γ_1^h . Analogt definieras γ_2^v och γ_2^h . Då har vi två Jordankurvor, $\gamma_1^h + \Gamma_4 + (-\gamma_2^h) + (-\Gamma_3)$ och $\gamma_1^v + \Gamma_3 + (-\gamma_2^v) + (-\Gamma_4)$, sådana att f är analytisk på dessa och i området innanför dem (D_1 och D_2). Med stöd av Sats 6.7 gäller det att:

$$\int_{\gamma_1^h} + \int_{\Gamma_4} - \int_{\gamma_2^h} - \int_{\Gamma_3} = 0 \quad \text{och} \quad \int_{\gamma_1^v} + \int_{\Gamma_3} - \int_{\gamma_2^v} - \int_{\Gamma_4} = 0. \quad (6.23)$$

Om vi adderar ihop vänster- och högerled i (6.23) får vi att $\int_{\Gamma_1} f(z) dz = \int_{\Gamma_2} f(z) dz$. $\square$

Med ett analogt bevis generaliseras Sats 6.8 till:

Sats 6.9. Låt $\Gamma, \gamma_1, \gamma_2, \dots, \gamma_n$ vara styckevis regulära Jordankurvor. Antag att $\gamma_1, \dots, \gamma_n$ ligger innanför Γ , men inte innanför varandra. Om $f(z)$ är analytisk på $\Gamma, \gamma_1, \gamma_2, \dots, \gamma_n$ och i området D mellan kurvorna, så gäller:

$$\int_{\Gamma} f(z) dz = \int_{\gamma_1} f(z) dz + \int_{\gamma_2} f(z) dz + \dots + \int_{\gamma_n} f(z) dz, \quad (6.24)$$

förutsatt att alla kurvor genomlöps i samma riktning.

